

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

VII. Practicæ resolutiones circa prædicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

de transeundo ad strictiorem Religionem. Ita Suarius. Possunt benedicere paramenta Ecclesiarum, etiam externorum. Possunt ne aliqua sub poena excommunicationis sibi reseruate vetare? Minimè; quia (vt Sanchez affirmat) ex decreto Clementis VIII. omnis reseruatio illis est interdicta.

91. Num Prælati Regulares (queis eligendi cura) digniores eligere ad gubernationis munera teneantur? Affirmat Turrianus teneri; quia Prælati Regulares beneficia sunt Ecclesiastica curam animarum habentia. Ego cum Fillucio, & Reginaldo sufficere existimo, si dignum eligant digniori non assumpto.

92. Possunt ne Prælati regulares à suis Prælatiuris ad libitum Superiorum etiam sine causa amoueri? Ita planè, si non sint electi, dummodo accusatio, aut inquisitio contra ipsos non pendeat.

93. Prælati Regulares tenentur ne subditorum etiam venialia peccata corripere? Tenentur cum communiter transgressio *committitur.* diuagatur, imò Regulæ transgressionem communem, licet non obliget sub veniali, ne Religiosa disciplina collabatur.

94. Quomodo sese circa criminum Inquisitionem Regularis Prælati gerere debet? Potest, ac debet in peccata occulta subditorum inquirere, vt illa fraternè corrigat, modò absit nimia, & anxia sollicitudo. Num liceat priuato Religioso in vitam fratrum inquirere, vt fraternè corrigere possit? Minimè; quia vbi muneris obligatio non exigit, non sunt quærenda peccata, vt corrigantur.

95. Potest ne Monialis vidua eligi in Abbatissam? Maximè; lex enim id prohibens per contrarium vsum est abrogata. Quid de illegitima? Etiam sine dispensatione potest in Abbatissam assumi: & quamuis requireretur dispensatio, ab ipsa Prælati Monialium concedi posset.

CAPVT VII.

Praxis circa materiam de Statu Religioso ex Societatis IESV Doctoribus.

96. Regularis Nouitio idoneo negat suffragium: delinquit ne grauiter? Suarius respondet affirmatiuè; quia non tantum illum ab ingressu Religionis retrahit, sed etiam à Suar. Religione sine iusta causa expellit.

§. r.
De statu Regulari.

97. Quanam

Suar. 97. *Quoniam implendum est tempus ad professionis valorem? Cum eodem Suario affirmandum, complendum esse annum novitatus de momento ad momentum, vti & annus decimus sextus ætatis.*

Sanch. 98. *Dubium est, num circa professionem emittendam metus intercesserit, vel an fuerit iustus, vel an ratione metus adjuerit animus se obligandi: iudicandum ne est in fauorem professi, an Religionis? Semper ex Sanchez sententia in fauorem Religionis, ac professionis præsumendum.*

Less. 99. *Retinet quis in examine morbum gallicum, v.g. num efficiat irritam professionem? De iure communi non facit irritam, sed, vt bene adnotat Lessius, sufficientem exhibet causam sic professum à Religione expellendi.*

Sanch. 100. *Dubium est, num parentum necessitas grauis sit: potest ne filius ingredi Religionem? Potest, teste Sanchez, quia possidet libertatem.*

Valent. 101. *Potest quis ad facilius impetrandam receptionem suam in aliqua Religione conferre Superioribus, vel aliis munera? Cum Valentia affirmatiuè respondeo, si gratis & sponte fit.*

Sanch. 102. *Ignorat quis suæ professionis nullitatem, vel impeditur intra quinquennium reclamare: potest ne adhuc reclamations operam impendere? Potest ex Sanctio.*

Sanch. 103. *Quandonam Religiosus sine excommunicatione potest habitum exuere? Si in loco secreto exuat, vt commodius ei sit, vel vt melius curat, & saltet. Vel si iniuste grauatus à Prælato immediato fugiat ad Superiorem sine habitu, ne agnitus comprehendatur. Vel si ad turpem causam, v.g. vt furetur occultè, vel fornicetur, illam dimittat mox realsumptus, Sanchez ita.*

Suar. 104. *Peccat ne mortaliter Religiosus etiam ex consuetudine extra chorum recitans horas canonicas? Affirmat Suarius non peccare.*

Sanch. 105. *Possunt ne Regulares compelli ab Episcopis per censuras ad processiones? Minimè ex Sanchez sententia. Non tamen debent extra ambitum Conuentus processiones ducere absque licentia Episcopi de iure communi.*

Henriq. 106. *Potest ne Regularis exemptus qui incurrit excommunicationem ob crimen notorium, ab Episcopo denunciari vt ab alijs vitetur? Sentit Henriquez posse, licet quidam id tantum admittat in casibus specialiter Episcopo permissis, quibus hareo.*

Sanch. 107. *Regularis, qui iustam habet causam appellationis, potest ne, omissis medijs Superioribus, ad Papam provocare? Cum Sanchio assentio*

asserere posse, quando Prælati corrigentes manifestè limites Religiosæ disciplinæ excedunt.

108. Quotnam causis potest quis à Religione strictiori ad laxiorem transire? Tribus præcipuè. 1. Ob corporis imbecillitatem. 2. Si indignè tractetur, aut sit exosus. 3. Si est infamatus, ita vt semper in pudore, & subinde magna tristitia sit victurus. Admonuerim hoc præstari debere Superioris licentia, non aliter. Mecum sentiunt Lessius, & Sanctius.

Less.
Sanct.
Suar.

109. Bona Religiosi ad aliam Religionem transeuntis ad quodnam pertinent Monasterium? Ad primum planè ex Suarj assertionè, quod quidem ad summum illi dare sufficientia alimenta tenetur.

110. Potest ne secum huiusmodi Religiosus sine speciali licentia deferre? Potest libros à se compositos, aut scripta, vti ex Reginaldo accipi.

Regin.

111. Religiosus Episcopus factus eximitur ne à paupertatis voto? Eximi asserit Vasquez adiiciens non teneri ad observantiam regularem nisi ex quadam honestate. Vtteriùs asserit Sanchez haud incurere excommunicationem, licet habitum suæ Religionis dimittat. Addit Molina expulsam à Religione non teneri se emendare, vt ad illam redeat, neque obligari voto obedientiæ; paupertatis tamen voto ita obligari, vt quidquid acquirit, Monasterio acquirat.

Sanch.
Molin.

112. Religiosus eiectus ab Ordine, si emendatus petat recipi, tenentur ne eum Superiores admittere? Non, neque ipse ad aliam Religionem transire tenetur ex Sanctio. Imò probabiliter neque ad suam.

Sanct.

113. Are alieno oppressus ponest ne in Religione admittit? Olim quidem poterat Religionem ingredi, & sic quasi cedere bonis; nunc tamen non potest admitti, nisi priùs satisfaciatur creditoribus ex noua Sixti V. constitutione, moderatione Gregorij XIV. addita. Sic Saa.

Saa.

114. Valet ne Nouitij obligatio? Extra Societatem IESV minimè sine licentia Episcopi, aut eius Vicarij, idque intra duos menses ante professionem, ante quam nullum sortitur effectum, ex Trident. sess. 25. vbi non prohibetur testamentum, sed donatio inter viuos: nec dispositiones de bonis suis ante susceptum habitum, modò non fiat intuitu Religionis. Ex Molina.

donatio

Molin.

115. Si nouitiatus annus interrumpatur per aggressum, opus ne est de nouo incipere? Affirmatiuè respondeo cum Saa, alioquin inualida professio. Admonuerim tamen non interrumpi manendo ex causa extra Monasterium de licentia Superioris:

Saa.

Superioris:

736 *Moral. Theologia Tract. VI. Status,*
perioris: id quod posse etiam post Concilium Trident. fieri
asserō.

Saa. 116. *Possunt ne parentes offerre Religioni filios impuberes
inuitis tutoribus?* Possunt, imò pater auo inuito, non autem
auus inuito parente. Sic Saa.

Molin. 117. *Cuinam acquirit Religiosus professus?* Pensionem, &
hæreditatem Monasterio acquirit. Quod si ille hæreditatem
sibi relictam repudiet, potest Monasterium acceptare: et
moriatur ante aditam patris hæreditatem, succedit Monaste-
rium. Acquirat equidem Religiosus Monasterio, cui se dedit
proficendo; quod si generaliter Ordinem proficetur, nulli se
Monasterio addicens, toti ordini acquirit. Ex *Molina* collegi.

Saa. 118. *Superior aliquid infra regulam præcipit: tenetur ne
Lest. subditus obedire?* Affirmat Saa, saltem quantum se vel tacite
eius vota extendunt. Ego autem cum *Lestio* non teneri infe-
riorem assero, nisi iusta causa Superiori infra regulam præci-
pienti subsit. Nec etiam si quid supra, nisi in iustam alicuius
criminis pœnam imponatur, aut putetur necessarium ad ser-
uanda vota, vt clausura Monialium. Nec si quid contra, nisi
fortè possit Superior in ea parte regulæ dispensare, & iusta
causas subsit.

Azor. 119. *Quomodo Carthusianus abstinere à carnibus te-
neatur?* Respondeo ex *Azorio* teneri vesci carnibus, si aliter
non possit à morbo liberari, aut viuere. Sunt & qui affirmant
(teste Saa) non peccare illos mortaliter, si carnibus vescan-
tur extra morbum, abstracto scandalo; non enim ex voto
abstinent, sed ex consuetudine.

Saa. 120. *Potest ne secularis iudex de facto Religiosus ante ingres-
sum Religionis cognoscere?* Minimè; nam, vt adnotat Saa, iam
est forum mutatum.

§. 2.
De largi-
gitione
munerū
circa
Bullam
Cl. VIII.
Gran. 121. *Circa munerum largitionem quid Religiosi possunt post
Bullam Clem. VIII.* Huius Bullæ (authore *S. m. t. i.*) duo sunt
fines præcipui, nempe ne Monasterij bona dilapidentur, & ne
detur ambitionis occasio. *Granadum* sequor confirmantem.
Porò hæc Bulla quò ad pœnas non videtur vsu recepta, nec
quotannis in Capitulis Monasteriorum legitur. Neque edita
est ad nouum ius, seu nouam obligationem inducendam,
sed ad ius commune restituendum, ac confirmandum.

Sanch. 122. *Num Milites D. Iacobi, Alcantare, &c. in hac Bulla
includuntur?* Non includuntur teste *Sanchio*; quia expressè
Pontifex licet eos verè Religiosos innuat, excludit. *An Noui-
tū?* Non includi Nouitios sub nomine Religiosorum asserit

Filliuc. *Filliucius*; quia tantum in fauorabilibus hoc nomine gaudet.
123. *Reli*

123. Religiosus in aliquo speciali casu non dissipat bona Religionis, nec ulla adest ambitionis occasio largiendo munera: Num incurrat Bullæ pœnas? Non quia (vt Granados ait) cessante ratione, & sine legis, cessat eiusdem obligatio. Granad.

124. Religiosus sine Superioris licentia dat munusculum duorum aureorum: incurret ne in Bullæ pœnas? Cum Filliucio scio peccatum quidem furti graue ab eiusmodi Religioso admitti, non tamen incurrere in Bullæ pœnas; quia ad Monasterij dilapidationem parum confert hæc quantitas. Filliuc.

125. Casus in Bulla excepti extendere possunt ad alios similes? Extendi posse assero cum Filliucio. Quare licet excipiat tantum leuia comestibilia, & ad deuotionem pertinentia, possunt etiam leuiuscula alterius generis dari. Filliuc.

126. Religiosus rogat amicum, vt det aliquod alteri suo nomine munus: delinquit ne contra Bullam? Neque contra Bullam, neque contra paupertatis votum peccare cum Suario existimo; quia non disponit de re aliqua Monasterij sine Superioris facultate. Suar.

127. Peccat ne contra Bullam Monialis, aut Regularis dans elemosynam? Non; quia bulla tantum prohibet munerum largitionem. Vnde assero nec prohibere sumptus, qui fiunt diebus festis solemnibus in musicam, in sustentationem concionatoris, & eorum, qui altari ministrant; hæc enim omnia pertinent ad commodum Monasterij.

128. Num Regulares largientes aliquod donum in remunerationem, Bulla contrahant? Minimè; quia remuneratio donatio gratuita non est. Quid si remuneratio hæc merita, & beneficia accepta excedat? Licet in quarta parte, v. gr. excedat, non adhuc est contra Bullam; quia id postulat gratitudo.

129. Quia plerumque Regulares concionandi muneri incumbunt, aliquas difficultates à te enodandas subiiciam: rogo, Num peccato sese concionator illiget in crimine lethali concionando? Non est peccatum, si occultum sit crimen, secus si publicum; quia actus concionandi non est consecratus neque ex sua natura, neque ex institutione Ecclesiæ, neque certo Ordini deputatus; cum multi nondum sacris Ordinibus initiati prædicare soleant. Idem dicendum de Lectore sacre Scripturæ & Theologiæ, modò absit scandalum. Ita Suarius. Suar.

130. Necessum ne Religiosos in ordine ad conciones ab Episcopo approbari? Scio à pluribus Doctoribus affirmari necessarium non esse. Quin & non me fugit, alios asserere contradicente Episcopo in suis Ecclesiis concionari posse. Tamen in

praxi melius non concionari; ne ex huiusmodi concione
 plus scandali, quam fructus oboriatur.

131. *Quid si in alienis Ecclesiis sine Episcopi licentia concionentur?* Non possunt ab ipso puniri, sed à suis puniendi Superioribus, uti ex Declaratione Cardin. constat.

Saa.

132. *Quandonam Concionator mortaliter in concione delinquit?* Respondeo ex Saa, (qui à Nau. & Caiet. accepit) graviter delinquere si prædicat valde inutilia, aut scienter falsa in fidei doctrina, vel morum, vel miraculis, aut vita Sanctorum, aut detrahendo ferè nominatim Prælati Ecclesiæ. Scio non esse graue crimen fabellam recitare: imò si id fit animo excitandi auditores ad piè audiendum, nullum peccatum est. Porro prædicare quem principaliter ob gloriam, aut pecuniam, mortale non esse affirmo.

133. *An Episcopo contradicente quis concionare potest?* Concilium Trid. vetat. Excipit tamen Pius V. Mendicantes sicut in Templis prædicantes, nisi ipse Episcopus concionari vellet. Certè Episcopus non potest sine rationabili causa eos à prædicatione suspendere. Nec Mendicantes in vna Diocesi ad prædicandum examinatos in eadem amplius examinatos quod si sint graduati in Theologia, aut Lectores, examina Episcopi non egent. Profectò Mendicantes etiam cum in Cathedrali prædicatur, concionari posse affirmo in sua ecclesia.

134. *Mendicantium concionem agentium indulgentias à Pontificibus concessas exprime.* Possunt Prædicatores, & Minores, & qui cum ipsis communicant in priuilegiis. v. g. Societatis Iesv concionatores, & alij Mendicantes concionantes suis in domibus quocumque anni tempore, concedere auditoribus suis 18. annos, & 320. dies indulgentiæ: extra suas verò Ecclesias 18. annos, & 222. dies tantum. Tempore verò Quadragesimæ in suis domibus feria secunda, quarta, & sexta 156. annos & 24. dies. Monuerim tamen, debere eos expressè nomine suæ Sanctitatis has indulgentias concedere, alias essent nullæ.